

Pracovný list č. 06, 8. ročník – Slovesá

Prepíš poznámky do zošita v termíne od 15. 1. do 20. 1. 2021

Slovesá sú ohybné slová, ktoré pomenúvajú deje, činnosti alebo stavy osôb, zvierat a vecí.

Delíme ich na:

- a) plnovýznamové – majú vo vete funkciu vetných členov
- b) neplnovýznamové – tzv. pomocné

PLNOVÝZNAMOVÉ SLOVESÁ

- a) Činnostné - sú také, pri ktorých podmet vykonáva dej (*napr. chlapec beží, žiak číta, otec pracuje*)
- b) Stavové:
 - a. sú také, ktoré vyjadrujú stav osoby alebo veci.
 - b. podmet dej nevykonáva, podmet je dejom zasiahnutý.
 - c. pýtame sa: Čo sa deje s podmetom? *Napr. ovocie dozrieva, sneh sa roztápa, otec chorľavie, polievka rozvoniava, dievča bledne.*

NEPLNOVÝZNAMOVÉ SLOVESÁ

- pomocné
- nemajú úplný význam. Význam nadobudnú až v spojení s inými slovnými druhmi.
- podmet dej nevykonáva, podmet je dejom zasiahnutý.
- pýtame sa: Čo sa deje s podmetom? *Napr. ovocie dozrieva, sneh sa roztápa, otec chorľavie, polievka rozvoniava, dievča bledne.*
- **POZOR!!!** Sloveso *byť* sa vyskytuje aj ako plnovýznamové sloveso vo význame *jestvovať, existovať, nachádzať sa* (*napr. kniha je na stole, žiaci sú v škole*).

GRAMATICKÉ KATEGÓRIE

Gramatickými kategóriami sloves sú:

- a. osoba – 1., 2. a 3.
- b. číslo – sg. (jednotné číslo), pl. (množné číslo)
- c. čas – prítomný, budúci, minulý
- d. spôsob – oznamovací, rozkazovací, podmieňovací
- e. vid:
 - a) dokonavý – dokončený dej (*napr. skončiť, zavolať*)
 - b) nedokonavý – nedokončený, prebiehajúci dej (*napr. skákať, volať*)